

Mette Frederiksens tale ved stormødet om ældres velfærd

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister

Dato

30. januar 2024

Sted

Messe C, Fredericia

Kære allesammen.

Hvor er det dog fantastisk at se så mange mennesker her i Fredericia med ét eneste formål: At diskutere noget af det, der er det aller-allervigtigste i vores land.

Vores ældre. Vores gamle.

Jer, der har skabt det moderne Danmark.

For ligegyldigt hvordan man vender og drejer det, så er ældrepolitik – et godt ældreliv – en af kronjuvelerne i et ordentligt velfærdssamfund.

En værdig og tryk ældrepleje. Som mange steder fungerer godt. Men som trænger til både forandring og til forbedring.

Min tale i dag er til vores ældre. Deres pårørende. Jer, der har valgt at dedikere jeres arbejdsliv til andre mennesker.

Og til alle jer, der går op i, at livets afslutning skal være så god og så tryk som mulig.

Velkommen.

* * *

Det kom i 90'erne. Snigende. Det har taget om sig. Har på mange måder ændret vores velfærdssamfund til en dårligere udgave af sig selv.

New public management.

Troen på, at markedets logikker kan overføres til relationer mellem mennesker.
En styringslogik oppefra og ned. Skemaer, dokumentation og kontrol.

Vi ser det alle steder i velfærden. Ikke mindst på ældreområdet.

Og det er faktisk derfor, vi er her i dag. For det ønsker vi at ændre.

At få mennesket i centrum igen. Både dig, der er blevet ældre eller gammel.

Og dig, der er social- og sundhedshjælper eller -assistent, hvis faglighed, og faktisk også menneskelighed, har trange vilkår, når alt er bestemt oppefra.

Jeg tror grundlæggende på, at vi mennesker trives bedst, når vi er herrer i vores eget liv. Og det forsvinder ikke den dag vi bliver gamle.

Hele jeres liv har I været vant til at træffe jeres egne beslutninger. Om hvad I har lyst til. Og ikke lyst til.

Den selvbestemmelse skal vi være bedre til at holde fast i, når alderdommen indtræffer.

Også når I en dag ikke længere kan alting selv. Og får brug for hjælp af os andre.

Derfor er selvbestemmelse en central værdi for regeringens ældrereform.

* * *

Det andet, der er helt afgørende, det er medarbejderne.

Det er sagt før. I er hverdagens og velfærdens helte og heltinder.

Jeg vil ikke kunne få mig til at sige det, hvis det ikke var fordi, vi lige havde sikret et lønløft. Det vender jeg tilbage til.

Men når vi har inviteret jer i dag. Så er det fordi, det er jer, der får velfærden til at lykkes hver eneste dag.

Og vi ved som regering godt, at vi ikke kan gøre noget som helst på ældreområdet, hvis ikke vi gør det her sammen.

Jeres store betydning møder jeg hver eneste gang, jeg er rundt i vores land.

Jeg har lige besøgt Tjørnehaven i Galten for nylig. Der møder jeg en sygehjælper. Det kalder hun sig stadigvæk. Grethe. Stort engagement, venligt smil.

Og den måde har hun gået til sit arbejde i – hold nu fast – 45 år.

I dag er Grethe 70 år. Men kan simpelthen ikke holde op. For som hun siger: 'Jeg nyder at gå på arbejde'.

Og nu laver jeg lige en parentes, fordi Ruth, som jeg sidder ved bord med her. Jeg kender dig ikke. Du er 80 år gammel og har lige haft 30 års jubilæum i Hørsholm Kommune. Og arbejder som social- og sundhedshjælper. 80 år

gammel.

Giv hende lige en hånd.

Og på en eller anden måde er du jo, undskyld Ruth, nu kommer jeg til at holde tale om dig, det var egentlig ikke meningen. Men du er jo egentlig et meget godt billede på, hvad der her handler om.

For da jeg kom hen til vores bord, troede jeg, at du var en af de ældre, jeg skulle møde. Men så var du en af medarbejderne.

Og det er jo det, vi skal huske, måske især os politikere. At vores ældre og vores gamle er lige så forskellige, som alle mulige andre er i det her samfund.

Og vi kan ikke lave en ældrepleje, som passer til alle. Derfor bliver vi nødt til at slippe den fri. Så vores medarbejdere og vores ledere, vores pårørende og de ældre selv, selvfølgelig, kan få lov til definere, hvad det er, der er det rigtige.

Nå, vi bliver lige i Galten. Og det er et dejligt plejehjem, I har der.

Og der møder jeg også Aske, som også er her i dag. Aske han er ikke 80. Han er omkring de 20. Også en sjov historie.

Aske gik egentlig rundt og troede, at han skulle være ingeniør. Men så kommer der et sommerjob. Nu er Aske i et fast vikariat. Sindssyg god til sit arbejde.

Og jeg vil bare sige, at de gamle, de elsker ham. Og nu ved han, at han ikke skal være ingeniør. Men at han i stedet skal dedikere sit liv til at arbejde med andre mennesker.

Og det minder mig om, at sidste fredag var jeg i Odder. Der møder jeg Tina som er på arbejde. Og det er også en fantastisk historie.

Fordi med på arbejde, der har Tina sine to børn på 5 og 8. Hun er enlig mor. Når hun har weekendvagt, så tager hun begge ungerne med på arbejde.

Nå, vi ryger på dansegulvet, mig og Bent, en af beboerne, og vi har Aya Filippa med, som er Tinas datter.

Fuldstændig vidunderlig stund. Hvor de der to små unger drøner rundt. Danser med de gamle. Serverer en tår saftvand. Og skaber glæde.

Men så kan jeg ikke lade være med at tænke, da jeg kører der fra: Hvad var det, der skete i vores velfærdssamfund, der gjorde, at man i dag bliver overrasket, når man ser to børn på dansegulvet på et plejehjem?

Så tak til Tina for at bryde alle barriererne. Og en påmindelse til os andre om, at vi gik for langt. Ud ad et spor, som ikke handler om det, der er det vigtigste. Nemlig relationer.

Og det er kun medarbejderne, der kan skabe relationer. Det kan vi andre nemlig ikke.

* * *

Så derfor en tak til alle jer fantastiske medarbejdere, der hver eneste dag, og ikke mindst hver eneste nat, møder ind og er den arm omkring skulderen. Og de øjne, som vores ældre har behov for at kigge ind i.

I skal blive ved med at gøre en forskel. For det er det, I gør.

Og vi andre må så samtidig sikre, at vilkårene for jeres arbejde bliver bedre.

For kun et par uger siden var jeg på sosu-skolen i Odense.

Her hørte jeg det for-gud-ved-hvilken-gang. En dygtig ung kvinde fortælle mig den historie, og jeg har hørt den igen og igen, nemlig at da hun i folkeskolen siger ”jeg vil gerne være social- og sundhedsassistent”. Så er der en folkeskolelærer, der siger: ”Du har for godt et hoved til at gå den vej”.

Hvis det her var et enkeltstående eksempel, ville jeg ikke være bekymret. Jeg hører det bare igen og igen.

Jeg tror ikke, der er nogen, som har ønsket det. Men vi blev et land med uddannelsessnobberi. Og det bliver vi nødt til at få gjort noget ved.

For der er ikke uddannelser, som er finere end andre. Faktisk forholder det sig

faktisk nok næsten modsat. At det bliver ikke finere, end når man dedikerer sit arbejdsliv til andre mennesker.

I løbet af ganske få år kommer vi til at mangle tusindvis af jer, der arbejder på vores ældreområde.

Det kan lyde som teknik. Men det kommer til at betyde, at der er ældre, som ikke kommer ud af sengen.

Det er dét, det kommer til at betyde. At der er gamle, der ikke får lov til at have hele eftermiddagen, men bliver lagt i seng, før de egentlig har lyst til det. Det er dét, det kommer til at betyde. Derfor er det her noget af det aller-allermost alvorlige.

Det er derfor, vi har lavet et ekstraordinært lønløft. Og at pengene i lønløftet ikke mindst går til vores social- og sundhedshjælpere og -assistenter. Det er vores ansvar. Som vi er i gang med at løfte.

Men kulturkampen. Fra skrivebord til mennesker. Den bliver alle os, der er her i dag, nødt til at tage sammen.

* * *

Når vi er samlet her i dag. Så er det ikke kun for at hylde alle de steder, det går godt. Når vi er her i dag, så er det, fordi vi ikke alle steder har den ældrepleje, vi drømmer om. Og som vi gerne vil have.

Og her bliver vi politikere nødt til at være selvkritiske.

Når der er sket fejl igennem tiden. Og der sker fejl, når mennesker arbejder med mennesker. Så har vores reaktion været endnu mere tilsyn, endnu mere regulering og endnu mere kontrol.

Ofte i bedste mening. Nok også ret ofte fordi vi ikke har haft et bedre svar.

Det bedre svar skal vi finde sammen med jer.

Og resultatet af alt det her er, at der er for mange, som er blevet tilskuere. Både til deres egen faglighed og til deres egen hverdag.

Og når den afstand vokser. Fordi I medarbejdere ved godt, hvad de ældre har brug for. Og de ældre ved det i hvert fald godt. Men når I så ikke kan få lov til at give det. Så bliver man træt af at gå på arbejde. Og derfor bliver vi nødt til at skabe et bedre rum for faglig stolthed.

* * *

Vi politikere skal træde et skridt tilbage. Vi skal tage ansvaret for rammerne. Træde et skridt tilbage og stole på, at jer, der er ledere. Og jer, der er medarbejdere. Og jer, der er frivillige, og tak for det. At I kan skabe de bedste rammer.

De ældre skal bestemme mere selv.

Og den social- og sundhedsassistent, sygeplejerske eller en anden fagperson, der kommer ind ad døren, skal gerne være én, du har set før. Kendte ansigter betyder noget for trygheden og for tilliden.

Og vi kan godt gøre endnu mere. På tværs af faglighederne.

Så væk med meget af bureaukratiet og dokumentationen.

Og det gælder også for lederne. For der er jo en grund til, at vi har en leder på vores plejehjem. Det er jo for, at personen skal lede. Men hvis vi andre topstyrer alting, så er ledelsesrummet jo væk.

Og derfor tror vi også på, at lederne skal slippes mere fri. Så du får tid til dine medarbejdere. Så de får tid til de ældre.

Èt ældretilsyn i fremtiden. Tilsynene skal kontrollere mindre. Det skal ske på samme dag. Så du får mere tid og mere albuenum. Til præcis din ledelse.

Vi udvider og styrker det frie valg. Så de ældre får mere valgfrihed i hverdagen. Og vi tilføjer selvfølgelig også ekstra penge.

Penge kan ikke stå alene. Men vi kan heller ikke gøre det her uden at tilføre flere penge. Så det gør vi også.

* * *

Nå. Hvor vil jeg hen med alt det her? Vi taler ofte om, når vi taler børn, at der kun én barndom.

Men der er også kun én alderdom.

Og langt de fleste ældre i Danmark har en god alderdom. Lever mange år uden at have behov for hjælp, pleje og omsorg. Men når det behov opstår. Så skal velfærdssamfundet være der.

Bliver det bøvlet det her?

Ja.

Vil der opstå fejl i fremtiden?

Ja.

Skal vi politikere så næste gang, der er en fejl, blive bedre til at træde et skridt tilbage og sige, at det må man klare lokalt, leder såvel som medarbejder?

Ja.

For med tillid og med frihed følger også ansvar. Og jeg er sikker på, at I kan løfte det ansvar.

Og når vi har bedt jer alle sammen om at komme en tur til Fredericia i dag, så er det også fordi at nærmest alt det, der står i regeringens forslag til ældrereformen, dét er ideer, vi har fået af jer. Igennem årene.

Det var Ældre Sagen, der foreslog det med de faste teams.

Det er medarbejderne, der har sagt: ”Vis os nu tillid”.

Det er lederen, der har fortalt os om tilsynene.

Og sådan kunne jeg blive ved.

Og det er de unge, dygtige kommende social- og sundhedshjælpere og -assistenter, der har bedt mig overbringe beskeden til resten af Danmark: ”Drop det uddannelsessnobberi”.

Vi kan ikke undvære vores dygtige medarbejdere. Lad os give dem den respekt, som I har fortjent.

Og som resten af samfundet har behov for.

Tusind tak for, at I er med i dag.

Vi glæder os til diskussionen.

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-ved-stormodet-om-aeldres-velfaerd>